

Fra Assing Mejeris historie

Arne Rode, Kibæk, har for Aaskov Lokalhistoriske Arkiv i Kibæk, været på jagt i Assing Mejeris historie. Ud af det er der blevet en beretning, som blev bragt i Ugeposten i 20 afsnit.

1. afsnit

Assing Andelsmejeri blev bygget i 1887, og begyndte at modtage mælk fra leveradørerne 30. juli samme år. Ved 50 års jubilæet i 1936 blev der udgivet et festskrift, hvor der fortælles om, hvordan nogle af sognets mænd tog initiativ til at få bygget et andelsmejeri til gavn for egnens bønder. Der fortælles om byggeriet, tegning af andelshavere - leverandører i hele Assing Sogn og mejeriets igangsættelse og udviklingen i mejeribruget. I nogle år var der leverandører fra Skarrild, Fjelsevang og Troldhede, indtil de selv fik bygget andelsmejerier i deres hemsogne.

Efter 1936 er der ikke skrevet nogen jubilæumsskrift fra Assing Andelsmejeri over udviklingen i mejeriet i de følgende årtier. Derfor vil jeg prøve, ved at gennemlæse protokollerne og bruge min erfaring og hukommelse, i den tid jeg var medlem i mejeribestyrelsen, at fortælle om hvordan Assing Andelsmejeri virkede og udviklede sig i årene fra 1936, og til den standsede som mejerivirksomhed. De første år efter 50 års jubilæet i Assing Andelsmejeri blev meget begivenhedsrige. I sommeren 1937 blev lejemålet med mejeribestyrer R. Girke forlænget til at fortsætte for året 1/11 37 til 1/11 38. Men inden generalforsamlingen 29/10 1937 var mejeribestyrer R. Girke død. Formanden Jens Fonnesbæk mindedes afdøde og hans trofaste virke som mejeribestyrer for Assing Andelsmejeri. Siden 1. november 1897 har Rudolf Girke været mejeribestyrer i Assing, altså næsten 40 år.

Bestyrelsen gik straks i gang med at finde en ny mejeribestyrer. Stillingen blev opslået ledig i Mælkeritidende, og der indkom 66 ansøgninger til mejeribestyrerpladsen. 40 fra mejeribestyrere og 26 fra førstemejerister. Bestyrelsen udvalgte fire mejeribestyrere og to førstemejerister som kvalificerede til pladsen, og der blev holdt generalforsamling med valg om, hvem af de seks ansøgere der skulle være den nye mejeribestyrer. Efter at de indstillede én for én var præsenteret for generalforsamlingen, og havde oplæst deres papirer og anbefalinger, foretoges afstemning.

Afstemningen foregik efter udelukkelsesmetoden, og slutresultatet blev at mejeribestyrer Erik Poulsen fra Østbirk blev valgt med over halvdelen af de afgivne stemmer.

Inden generalforsamlingen blev hr. og fru Poulsen budt velkommen.
Ansættelsestidspunkt 1/1 1938.

Den 29/2 1938 blev der afholdt ekstraordinær generalforsamling i anledning af at mejeriets fem års periode udløber til første oktober. Formanden oplyste, at da mejeriet nu er 52 år gammel, og som sådan er en af landets ældste mejerier, trængte til en ombygning - dels på grund af alder og skrøbelighed, men også på grund af pladsmangel. Da mejeriet i sin tid blev bygget, blev der behandlet 3/4 million pund mælk årlig, og nu sidste regnskabsår er der behandlet 12 millioner pund mælk.

Bestyrelsen havde sat sig i forbindelse med maskinfabrikken i Kolding og med arkitekt Lind i Skive, og fået tegning og overslag til en ny mejeribygning og nye maskiner til en samlet pris på 157 .000 kroner. Der regnes med, at dampmaskinen, dampkedlen og begge smørkerner kan bruges igen i det ny mejeri.

Efter en del forhandling vedtoges forslaget til ombygning af mejeriet med 120 ja-stemmer mod 54 nej. Bestyrelsen bemyndigedes til at optage de nødvendige lån til ombygningen. Ligeledes vedtoges vedtægter (antagelig for en ny fem års periode).

Allerede den 12/2 38 var der generalforsamling i mejeriet.

Det oplystes at 10 leverandører, der ved forrige generalforsamling havde stemt imod ombygningen af Assing mejeri, var begyndt at tegne andelshavere til et nyt mejeri i Kibæk. Statskonsulent Johs. Jensen var indbudt til generalforsamlingen, hvor han redegjorde for, at det ville være økonomisk bedst at samle sig om et mejeri. Dette blev da også anbefalet af mange andelshavere. De leverandører, der havde tegnet andelshavere til et nyt mejeri i Kibæk, foreslog en afstemning om mejeriets beliggenhed, Kirkebakken eller Solbakken i Kibæk, men det mente generalforsamlingen ikke at kunne gå med til. Bestyrelsen fik bemyndigelse til at forhandle med et udvalg fra Kibæk mejeris side om en løsning af uoverensstemmelserne.

Den 18/2 38 havde de leverandører som havde tegnet sig til Assing mejeri møde på hotellet i Kibæk, for om muligt at finde et

forhandlingsgrundlag, at tilbyde leverandørerne der havde tegnet sig til et mejeri i Kibæk, og som samtidig havde møde i forsamlingshuset. Men efter at et udvalg havde været i forsamlingshuset, og havde tilbudt forhandling om flere forslag, men var blevet pure afvist, blev det bestemt at foretage ny tegning til Assing mejeri, og så snart der var tegnet tre millioner kg mælk at regne efter sidste års levering, at lade tegningen være bindende.

Den 21/2 havde udvalget for Assing mejeri indkaldt alle interesserede i et Assing mejeri til møde i mejeriets sal. Udvalget redegjorde for nyttegningen, som var nået op på 2 1/4 million kg mælk. Det drøftedes indgående, om der med den mælkemængde, skulle fortsættes, men da de fleste af de mødte ikke havde mod på at bygge nyt mejeri til den tegnede mælkemængde, enedes man om at samles med de interesserede leverandører der ønsker et Kibæk mejeri, og som til dagen efter havde indkaldt til en stiftende generalforsamling.

2. afsnit

Den 22. februar 1938 blev der for alle interesserede for et Kibæk Mejeri afholdt stiftende generalforsamling. Næsten hele den gamle mejerikreds var mødt, kun Albækhede og Brunhede manglede. Så godt som alle lod sig tegne til et mejeri beliggende i Kibæk. Vedtægterne blev oplæst og godkendt. Derefter valgtes følgende til et byggeudvalg: Kr. Andersen, Niels Østergård, Kr. Hareskov Kristensen, J. Vejen Mathiasen, Sigvardt Larsen, Lars Krog og Hans Peder Andersen. Dette udvalg blev senere valgt til bestyrelsen for Kibæk mejeriet.

Den 25. august 1938 afholdtes generalforsamling på hotellet i Kibæk med følgende dagsorden: Mejeriets drift efter 1. oktober, da det nye interessentskab ikke havde fået påbegyndt bygningen af et nyt mejeri.

Det drøftedes at overdrage Assing Mejeri til det nye selskab, ligeledes drøftedes det, at fortsætte driften af det gamle mejeri et år. Der blev nedsat et udvalg til at arbejde videre med sagen.

14 andelshavere fra Brunhede, Albækhede og Pårup fik lov til at udtræde 1. oktober 1938. Den 9. september afholdtes bestyrelsesmøde hos formanden for Assing Mejeri Jens Fønnesbæk. Indbudt var bestyrelsen for det nye mejeri i Kibæk, som blev forespurgt om de ønskede at overtage

Assing Mejeri til 1. oktober, da det ny mejeri ikke bliver færdigbygget, så de kan overholde deres forpligtelse til at behandle leverandørernes mælk. Drøftelsen førte ikke til noget resultat.

Den 13. september 1938 afholdes generalforsamling i Assing Mejeri på hotellet i Kibæk. Dagsorden: Forslag fra 14 andelshavere om, at mejeriet fortsætter perioden efter 1. oktober med den varighed som generalforsamlingen fastsætter. Det vedtoges at fortsætte mejeriets drift til 1. oktober 1939 og lave nyttegning dertil.

Den 17. september 1938: Den nye tegningsliste til mejeriet viste, at så godt som alle de gamle leverandører havde tegnet sig igen for et år til det gamle mejeri.

Den 27. oktober: Ordinær generalforsamling. Ingen bestyrelsesvalg, indmeldelse i Landbrugets Arbejdsgiverforening og en vedtagelse af lovændring i fællesorganisationen.

I 1939 er der ført to forhandlingsprotokoller for Assing Mejeri: Den hidtidige ved Jens Fonnesbæk, og en anden ført af Lars Krog. Den 6. februar 1939 afholdtes generalforsamling i Assing Mejeris sal. Der var mødt ca. 53 af de interessenter som havde tegnet sig til mejeriet. (Se fra mødet 18/2 1938).

Det blev forelagt forsamlingen at tage stilling til sagen om hvordan man burde forholde sig i anledning af, at de i tegningskontrakten forlangte 2 1/2 million kg ikke var tegnet. Efter nogen diskussion om, hvorvidt tegningskontrakten skulle være bindende med den allerede tegnede mælkemængde, dog således at såfremt der kan opnås et samlet mejeri for hele sognet, eller så stor en part deraf, at det kan anses for økonomisk forsvarligt, da at lægge mejeriet på den såkaldte Kirkebakke. (Jvf. tegningskontrakten. Se fra mødet 22/2 1938). I modsat fald enes om at stå fast om det gamle mejeri og istandsætte det. Dette forslag stilledes til afstemning, og vedtoges enstemmig. Ingen stemte imod, og dermed var tegningen gjort bindende. 60 leverandører underskrev vedtagelsen af at tegningen nu var bindende.

Den 27. februar 1939 afholdtes generalforsamling med følgende dagsorden: Drøftelse af den foreliggende situation, og eventuel valg af bestyrelse. I anledning af forskellige rygter som cirkulerede, om at interessenter var utilfreds med udtalelser af Lars Krog, forlangte han en tilkendegivelse og et tillidsvotum af generalforsamlingen, om hvorvidt

interessenterne var tilfreds med hans arbejde for mejeriet, samt værende tillid til hans fremgangsmåde. Der afgaves 46 stemmer: 39 til fordel for Lars Krog samt syv blanke.

Derefter var der forhandling om, under hvilken form det skulle meddeles bestyrelsen for Assing Mejeri i Kibæk, at deltagerne i generalforsamlingen ønskede at udtræde fra interessentskabet for at bygge mejeri i Kibæk.

I stedet for at vælge bestyrelse nøjedes man med at vælge et udvalg, som så skulle foretage det videre fornødne. Det blev Lars Krog, Hans Peder Andersen, Laurids Vig, Jens Ø. Mortensen og Harald Th. Madsen.

Den 6. marts 1939: Dags dato er der tilstillet formanden for Assing Mejeri i Kibæk, hr. Niels Østergård, Velhusted, en skrivelse af følgende indhold: Underskrevne meddeler herved det hidtil bestående Assing Mejeri, som har vedtaget at bygge nyt mejeri i Kibæk, at jeg i henhold til generalforsamlingsbeslutning af 13. september 1938, ikke ønsker at være interessent i selskabet, men fra 1. oktober 1939, da det gamle selskab, efter de hidtidige vedtagelser, ophører med sin virksomhed, ønsker at være frit stillet. 40 leverandører underskrev anmodningen. Denne liste afsendt til Hr. Niels Østergård i anbefalet brev den 9. marts 1939.

3. afsnit

Den 21. marts 1939 afholdtes generalforsamling på det gamle mejeri med følgende dagsorden:

1. Forslag fra nordsognet om at bygge det nye mejeri på Solbakken i Kibæk.
2. Eventuelt.

Forslaget om at bygge mejeriet på Solbakken blev drøftet indgående med taler både for og imod, men det oplystes, at kontrakten til det gamle mejeri var absolut bindende, og ikke kunne ophæves på anden måde, end at der først vedtages love og fastsættes regler for interessentskabets ophævelse.

For at kassere tilbudet stemte 30. For yderligere forhandlinger stemte 10. Derefter fremlagdes til ny overvejelse en bestemmelse som vedtoges samme dag tegningskontrakten gjordes bindende. Bestemmelsen lød

således: Da hele mejerisagen i sognet endnu langt fra er afklaret, har bestyrelsen eller udvalget lov til at udsætte en endelig afgørelse eller påbegyndelse af mejeriet så længe sagen ikke kan overses. Det gælder således, hvis hele sognet vedtager en ny eet- eller flerårig periode, hvori Assing gamle mejeri skal fortsætte. Selvom en sådan periode vedtages, ophæves dog ikke denne kontrakt, men den står ved kraft samme dag interessentfællesskabet om det gamle mejeri ophører med forlængelse frem i tiden.

Den 27. marts afholdtes generalforsamling på det gamle mejeri. Årsagen var, at der mellem udvalget for mejeriet og et udvalg for neutrale leverandører var sluttet en overenskomst om, at der skulle foretages en afstemning om, hvorvidt interessenterne ville gå med til at bygge mejeriet på Solbakken i Kibæk. Betingelserne var, at såfremt interessenterne fra nordsiden nægtede at deltage i mejeriet på dette sted, at da forpligtede de neutrale sig til at komme og underskrive tegningskontrakten til det gamle mejeri.

Dette afstemningsresultat blev nedlagt i en konvolut, som blev forseglet med mejeribestyrer Poulsens sejl. Konvolutten skal først åbnes, når der er afgivet svar fra nordsidens leverandører, så resultatet kendes ikke i dag.

Den 9. juni 1939 afholdtes møde på Assing Mejeri, hvortil var indbudt alle dem, som har underskrevet tegningskontrakten samt de neutrale, som ikke har tegnet sig andet sted. Forskellige forhold angående betingelserne for at de neutrale ville underskrive tegningskontrakten blev drøftet. De neutrale vedtog at underskrive tegningskontrakten og gå ind på dens betingelser, dog fik en del af underskriverne den særstilling at deres periode kun skulle strække sig over fem år. Kontrakten kan da opsiges med ni måneders varsel, hvis de ønsker at udtræde.

Alle møderne fra 6. februar 1939 til 9. juni 1939 er afskrift fra protokollen f. a. Lars Krog.

(Fra første protokol). Den 26. juni 1939 afholdtes generalforsamling på hotellet i Kibæk med følgende dagsorden: 1. Forslag fra 12 andelshavere om at fortsætte Assing Mejeri i en 15 årig periode. 2. Eventuel fratrædelsesordning til de udtrædende.

Efter en kort forhandling af punkt 1 foretoges afstemning, som gav følgende resultat: For at fortsætte mejeriet i en 15 årig periode stemte 61 ja, 3 nej og 7 blank. Punkt 2. Bestyrelsen fik bemyndigelse til at forhandle

betingelser for udtrædelse.

Til 1. oktober vil mejeriets gæld være ca. 19.000 kr. De udtrædende kan vælge at udtræde af Assing Mejeri uden at få part i mejeriets aktiver eller passiver. Dersom der ønskes en vurdering af mejeriet i stedet for, kan dette også tiltrædes.

Den 17. juli 1939 (anden protokol). Generalforsamling i mejeriets sal. Dagsorden: Valg af bestyrelse til den nye periode for Assing Mejeri og eventuelt. Valgt til bestyrelsen blev Mads Kr. Madsen, Vejlgård, Kr. Andersen, Moesgård, Hans P. Andersen, Agersig, L. Krog Larsen, Bukkjær, Kr. Hareskov, Hareskov, Harald Madsen, Kirkegård, og Peder Nielsen, Pårup. Ved et efterfølgende bestyrelsesmøde valgtes L. Krog Larsen til formand og Kr. Andersen til kasserer.

Den 24. juli 1939 afholdtes generalforsamling på Assing Mejeri med følgende dagsorden: Vedtagelse af love for den nye 15 års periode og eventuelt.

Bestyrelsen havde udarbejdet forslag til love som blev gennemgået og drøftet. Bortset fra et forslag om at mejeriet skulle køre om søndagene, som blev nedstemt med 44 nejstemmer mod 35 ja og 2 blanke, blev lovene vedtaget.

Bestyrelsen fik bemyndigelse til at lade foretage det nødvendige forarbejde til ombygning eller nybygning af mejeriet.

4. afsnit

Den 28. august 1939: Bestyrelsen har i dag, efter at have beset forskellige mejerier, overdraget arkitekt Lind, Skive, at udarbejde en plan til ombygning af Assing Mejeri, samt to planer til et nyt mejeri, én med ny bestyrerbolig og én med istandsættelse af den gamle bestyrerbolig. Ved en afstemning den 22. august 1939, om de forskellige planer, fik planen om et nyt mejeri med ny bestyrerbolig 40 stemmer, for de andre to planer stemte ingen.

Den 2. september 1939 (første protokol). Generalforsamling med følgende dagsorden: Opgørelse af mejeriet. Efter en del forhandling vedtoges det, ved håndsoprækning, at andelshaverne som udtræder af mejeriet til oktober, skal have lov at udtræde uden at tage del i mejeriets

aktiver eller passiver. Der var mødt 140 andelshavere, og ingen stemte imod.

Den 18. september 1939. Bestyrelsesmøde hos formanden Jens Fonnesbæk, som meddelte og oplæste en skrivelse undertegnet af 49 andelshavere, der protesterede mod den sidst afholdte generalforsamling, og anmoder om at få afholdt en ny med følgende dagsorden:

1. Hele interessentskabet samles om Kibæk Mejeri
2. Opgørelse af Assing Mejeri og bysalget

Den 26. september 1939 afholdtes generalforsamling med ovenstående dagsorden. Efter en del forhandling om punkt 1, hvor det henstilledes til dem fra den sydlige del af sognet, at gå med til Kibæk Mejeri, gik man over til punkt 2, men efter en del forhandling derom, frafaldtes kravet om at få dette punkt behandlet.

Den 12. oktober 1939 (anden protokol). Generalforsamling: Licitationsstilbudene. Lars Krog oplæste tilbudene for bygning af nyt mejeri, ny beboelse m. v. Den samlede overslagssum beløb sig til 185.000 kr. Bestyrelsen anbefalede at der burde bygges, da det ellers var umuligt, at forudse hvordan sagen ville komme til at ende.

Efter en diskussion om der skulle bygges eller ikke, blev der foretaget afstemning. For påbegyndelse af byggeriet på mejeriet stemte 46, imod stemte 17 og tre var blanke. Hermed var sagen endelig vedtaget, og byggeriet kunne sættes i gang.

5. afsnit

Den 27. oktober 1939 (første protokol). Sidste møde med den samlede mejerikreds. Da der allerede i september måned blev valgt ny bestyrelse for den følgende periode i Assing Mejeri, er der kun fremlæggelse af regnskabet og overskudsudbetaling på dagsordenen. Der er indvejet 11.104.969 pund sødmælk, regnskabet balancerede med 730.526,60 kr. Overskudsudbetalingen blev 100 øre pr. 100 pund leveret sødmælk. Formanden sluttede derefter generalforsamlingen med følgende udtalelse: »Når vi i dag har været forsamlet hele mejerikredsen til Assing Mejeri for sidste gang, for at få udbetalt overskud, så er det for mig, og jeg tror for hele bestyrelsen og mange af andelshaverne, med vemod at vi er samlet

for at tage afsked med hinanden som andelshavere i det gamle mejeri. Mejeriet har i de 53 år den har virket, afgivet leverandører til Skarrild, Sdr. Felding, Troldhede, Studsgård og Fjilstervang mejerier, men det har hver gang ikke været flere, end at modermejeriet efter en tids forløb er vokset sig større, for i 1938 at nå højden med en produktion på 12 1/2 million pund sødmælk. En mælkemængde som ingen af mejerieme, hverken det nye eller gamle kommer op på i en overskuelig fremtid, men jeg vil ønske og håbe, at den uenighed der har været om, hvor mejeriet skulle ligge, og som fik en deling af leverandørkredsen til følge, ikke må komme til at føles som en alt for tung økonomisk byrde. Det var for mig og flertallet i bestyrelsen en stor sorg, at mejeriet ikke kom til at fortsætte udelt, uden hensyn til på hvilken plads den kom til at ligge, og det er mig den dag i dag ufatteligt, at da vi var så nær enige om pladsen som 200 meter (Kirkepladsen og Solbakken) at en så ringe ting, da kunne slå mejerikredsen i stykker. Vi må nu i gang med at betale to nye mejerier med ca. 400.000 kroner plus renter og forøgede omkostninger, og skulle det i dagene som kommer føles som en stor økonomisk byrde, lad os da ikke gå og skyde skylden på hverandre, men hver især tage sin part af ansvaret, sådan at da vi nu har strides som mænd, at vi da går hjem og betaler som mænd, og ikke mindst forliges som mænd. Det har været en stor sorg og skuffelse, at mejerikredsen er blevet delt, og af den grund har hele bestyrelsen bedt sig fritaget for at fortsætte. Hermed tak for de år jeg har repræsenteret mejeriet, og for alt det gode vi har delt der. Jens Fonnesbæk.«

Bestyrelsen for Assing Mejeri består herefter af:

Lars Krog Larsen, formand
Kresten Andersen, kasserer
Peder Nielsen
Hans P. Andersen
Kristen Harreskov Kristensen
Harald Th. Madsen
Mads Kr. Madsen

Protokollen som hidtil har været brugt for den samlede mejerikreds fortsætter fremover som protokol for Assing Mejeri.

6. afsnit

Ny 15 års periode for Assing Andelsmejeri.

Den 16. oktober 1939 blev der skrevet kontrakt med håndværkerne om opførelse af det nye mejeri og bestyrerbolig. Den 11. november 1939 blev der skrevet kontrakt om levering af centralvarme og sanitet med varmt vand, reparation af skorsten og indmuring af kedlen. Den 7. december 1939 var bestyrelsen i Herning for at optage et lån (kassekredit) i Hammerum Herreds Sparekasse. Dette lån, stor 20.000 kr., er kun midlertidig indtil det endelige lån kan fås. Den 12. december 1939 blev der sluttet kontrakt med Herning Kommunes elektricitetsværk om levering af strøm til mejeriet for et tidsrum af 10 år fra 1. april 1990.

Den 7. marts 1940 blev der købt en tørvepresser til brug i mejeriets mose i Hjøllund.

Ved en generalforsamling den 4. april, bevilgedes enstemmig, en dags mælkepenge til Finland.

Den 12. april 1940. Hele bestyrelsen for Assing Mejeri samledes i dag i mejeriet. Årsagen var den forandrede situation, som er indtrådt ved, at tyskerne den 9. april besatte Danmark med militær, hvorved alle vore eksistensforhold forrykkedes, og alt er blevet gjort uoverskueligt. Fra Hammerum Herreds Sparekasse forelå en skrivelse, hvori meddeltes at sparekassen på grund af den vanskelige situation, ikke kunne garantere noget tidspunkt for udbetaling af det lån mejeriet er bevilget eventuelt i det hele taget ikke turde garantere at lånet kan udbetales.

Den overordentlige vanskelige stilling, som bestyrelsen derved er bragt i og forholdsregler derimod drøftedes. Der var fuldkommen enighed om, at det ville være umuligt, at standse det påbegyndte arbejde med opførelse af det nye mejeri, uden at omkostningerne derved ville blive så store, at det måtte anses for uforsvarligt. Bestyrelsen var derfor enige om, at stå sammen om at fortsætte arbejdet med byggeriet, og så håbe at tiden ville vise vej, så det bliver muligt at skaffe de nødvendige pengemidler. Det blev meddelt mejeriets håndværkere og leverandører, hvordan situationen var blevet, og at mejeriet ikke turde garantere udbetaling af penge til bestemte tider, men først når bestyrelsen fra en bankforbindelse, kan få lånene hjem. Både håndværkerne og Kolding Maskinfabrik anerkendte, at som forholdene ligger, kan sagen ikke ordnes anderledes.

Til oplysning for efterslægten skal her udtrykkelig betones, at bestyrelsen i denne vanskelige situation er sig sit ansvar bevidst, og efter moden

overlæg har besluttet at handle således, som det efter dens overbevisning er det bedste for mejerikredsen, at fortsætte med det påbegyndte arbejde i håb om, at tiden som kommer, må vise en vej fremad til at arbejdet kan fuldføres. Og skulle forholdene umuliggøre dette, da ejer bestyrelsen bevidstheden om, at den har gjort sin pligt efter sin bedste overbevisning, og da vil standsningen skyldes forhold, som det ikke har stået i menneskelig magt at afværge.

I maj måned blev der optaget et lån i Folkebanken i Herning, da der for tiden ikke kan lånes penge i Sparekassen. Lånets størrelse 20.000 kr.

Rejsegilde den 23. maj 1940. I dag blev tømmeret rejst på beboelseshuset i mejeriets ny bygning, mens selve mejeriet allerede rejstes den 8. maj. I dagens anledning samledes bestyrelsen sammen med håndværkerne ved mejeriet, og der blev budt på chokolade.

Arbejdet på mejeriet skrider nu godt fremad, og der blev både fra bestyrelsen og håndværkernes side, bragt en gensidig tak for godt samarbejde.

I juni måned havde Kolding Maskinfabrik mejerimaskinerne færdige således som lovet i konditionen. Maskinfabrikken ønskede at få udbetalt 75% af sit tilgodehavende. Da det endnu ikke var lykkedes at få løfte om et fast lån, var der ikke anden mulighed end udstede en veksel på beløbet 53.187 kr.

I juli måned blev det bestemt, at lade håndværkerne indrette en mødesal på mejeriets loft. Der blev optaget et lån i Assing Sparekasse på 15.000 kr. og et i Herning Sparekasse på 20.000 kr. (indretningen af salen på loftet kostede 1.005 kr). Endelig i september fik mejeriet et forskud på 60.000 kr. af det bevilgede lån i Herning Sparekasse, samt løfte om at mejeriet nu kunne få resten af de bevilgede penge, når der var brug for det. Hermed var de værste økonomiske bekymringer ovre.

7. afsnit

Den nye. mejeribygning tages i brug.

Fredag den 11. oktober 1940: I dag, nøjagtig på årsdagen for afholdelse af licitationen over bygning af nyt mejeri i Assing, toges det nye mejeri i

brug. Bestyrelsen var samlet på mejeriet for at overvære åbningen. Ingeniør Borup fra Kolding var til stede og ledede arbejdet. Det hele forløb som det burde, maskinerne virkede fortrinlig. Kærnen var i Kolding for at blive forkortet, hvorfor der ikke kunne kærnes i dag. Hermed er mejeriet åbnet, selv om der er adskilligt at ordne endnu, forinden det hele kan betragtes som færdig.

Mejeriet holder indvielsesfest

Den 14. december 1940. Indvielsesdagen oprandt med let frost og strålende solskin. Kl. 13 samledes leverandører og deltagere ved mejeriet, hvor ingeniør Harald Jensen fra Hillerød gav, i mejeriet, en orienterende forklaring om mejeriets maskiner, som så blev sat i gang. Deltagerne havde så lejlighed til at bese hele mejeriet samt bestyrerboligen. Efter at alt var beset, drog deltagerne til Kibæk for at deltage i fællesspisningen på hotellet. De fleste af leverandørerne med damer var mødt, desuden en hel del kunder. Indbudt var håndværkere og arbejdsmænd ved mejeriet, arkitekt, ingeniør, direktørerne fra Kolding Maskinfabrik og Herning Sparekasse, statskonsulenten, repræsentanter fra fire aviser og fra sundhedskommissionen m.fl., i alt var mødt ca. 315 deltagere.

Ved festmiddagen havde flere ordet, for at tolke deres glæde over det nye mejeri, ligesom en i dagens anledning forfattet sang (forf. Lars Krog) blev sunget, samt flere andre. Om aftenen var der fest for ungdommen med ca. 200 deltagere, hvor der var kaffebord, oplæsning ved maler Jensen og derefter sanglege. Efter udtalelse fra mange af deltagerne, må det siges, at det havde været en overordentlig vellykket fest helt igennem. Middagen med sodavand og kaffe: Kuvertpris 3,50 kr. Kaffebord til de unge om aftenen: Kuvertpris 1,25 kr.

Afregningen med håndværkerne m.fl. foregik i flere omgange: I marts, i maj og endelig afregning i oktober 1941. Det var nødvendigt at optage nyt lån på 16.000 kr. for at få alle udgifterne til byggeriet betalt. (Lån 1 Assing Sparekasse). Samtlige udgifter til nyt mejeri og bestyrerbolig blev 227.707,32 kroner.

Efter at tiden med alle møderne i mejerisagen var forbi, og det nye Assing Mejeri var færdigbygget, kunne bestyrelsen nu koncentrere sig om de almindelige opgaver i tilknytning til mejeriets drift.

Ved generalforsamlingen den 28. oktober 1941 blev den siddende bestyrelse, som havde arbejdet med sagerne og haft alle

besværlighederne, genvalgt med akklamation.

8. afsnit

I februar 1942 blev der vedtaget en plan til kvægturberkulosens bekæmpelse inden for mejerikredsen. Fra 1. oktober 1942 skal enhver leverandør til Assing Mejeri, som ikke har tuberkulosefri besætning, dokumenteret over for bestyrelsen ved dyrlægeattest, betale et afdrag i mælkeprisen på 5 øre pr. 100 kg mælk for det første år, stigende med 5 øre pr. år indtil periodens slutning efter 6 år.

Hvis en leverandør får rensat sin besætning inden periodens udløb, får han det indbetalte beløb tilbage. Men er besætningen ikke blevet tuberkulosefri inden perioden udløber, tilfalder beløbet mejeriet.

Kontrakt med dyrlægen om at foretage tuberkulinprøver hos alle leverandører, som mejeriet betaler.

Fadderskab til et finsk barn blev forøget til to fadderskaber.

I juni blev der indkøbt et kaseinanlæg. Der var i forvejen indtegnet mælk til fremstilling af kasein ved nogle af leverandørerne. Anlægget kostede 8.800 kroner, og skal betales af de leverandører som benytter det, i forhold til den mængde kasein hver enkelt får fremstillet. På den måde kommer anlægget til økonomisk at hvile i sig selv. Senere på året har mejeriet modtaget statskontrollens tilladelse til at fremstille ost. Planen om bekæmpelse af kvægtuberkulosen godkendes af veterinærdirektoratet.

For at forbedre mælkehygiejnen blev der i forbindelse med en ekstra generalforsamling i marts 1943 afholdt fælles kaffebord for leverandører med damer. 165 deltog. Konsulent Lund fra mejerikontoret foreviste en hygiejnefilm, samt kongefilmen, og holdt et udmærket foredrag i forbindelse hermed. Da mejeriet også i dag havde påbegyndt et tre dages malkekursus ved konsulent Dalgård-Jensen, Ringkøbing, var han også indbudt til at holde et kort foredrag om mælkehygiejne.

Ved kontrakttegningen til en ny 15 års periode for mejeriet var der nogle leverandører der fik en særordning, og kun tegnede sig for en 5 års periode. Af de 21 andelshavere var der 7 der udmeldte sig til 1. oktober

1944. De 7 udmeldte var alle af Hedegård. Der stillede krav om, at opsigelse kan finde sted til hvert års første oktober, men efter nogen forhandling tegnede de sig for en ny 5 års periode til 1. oktober 1949, hvorefter de så kan udmelde sig til hvert års 1. oktober.

På en ekstra generalforsamling i juli måned blev et forslag fra 19 andelshavere om at mejeriet fra 1. oktober 1944 overgår til søndagskørsel, nedstemt med 43 for og 47 imod, 1 stemmeseddel var blank og en ugyldig.

Den 23. august 1944. Mejeribestyrer Poulsen har i dag meddelt den beklagelige kendsgerning, at han fraflytter mejeriet, da han fra 1. oktober har fået plads på Hammerum Mejeri. Bestyrelsen måtte jo straks i gang med at søge en ny mejeribestyrer, og man enedes om at avertere stillingen ledig i Mejeritidende fra 1. oktober d.å. med en ansøgningsfrist fra 2. til 9. september. Der var 139 ansøgninger til stillingen som mejeribestyrer på Assing Mejeri.

Den vanskelige sortering af alle de mange ansøgninger, der alle blev gennemgået enkeltvis, tog meget lang tid. Først blev der foretaget en grovsortering, hvorved der fralagdes 119 ansøgere. Resten blev derefter gennemgået flere gange, indtil bestyrelsen enedes om følgende opstilling af ansøgere til nærmere drøftelse: Mejeribestyrer S. Marius Simonsen, Faurholdt, Ikast. Mejeribestyrer S. Åge Skorstensgård, Simmelkær. Mejeribestyrer Knud L. Corneliussen, Korsholm Andelsmejeri, Gudumholm. Førstemejerist Harry Jensen, Assing Mejeri, Kibæk. Førstemejerist Charles Lynggård, Sejerslev, Nykøbing Mors. Førstemejerist Harald Jakobsen, Smidstrup Andelsmejeri, Fredericia. Førstemejerist Agner Frederik Grønbæk, Skjern.

9. afsnit

Bestyrelsen agter nu at undersøge de indstillede forhold, ved så vidt mulig at aflægge besøg på de mejerier, hvor ansøgerne opholder sig, og se at få nøjagtige oplysninger om hver enkelt, hvorefter valget af en af de udtagne foretages.

Den 12. september tog bestyrelsen på besøg hos ansøgerne fra Faurholdt, Simmelkær og Skjern. Dagen efter, efter mange genvordigheder med at få fat i en bil, fortsatte bestyrelsen sin rundkørsel, og tog afsted med Mors

som mål, for at besøge førstemejerist Charles Lynggård, Sejerslev. Chaufføren nægtede at køre længere end til Holstebro (forbud mod at køre over 50 km fra hjemsted). Det så en tid ud, som om det var umuligt at komme længere, men omsider lykkedes det dog at få fat i en anden bil, så turen kunne fortsætte, og lokken 4 nåedes Sejerslev Mejeri. Charles Lynggård var førstemejerist hos sin far. Bestyrelsen blev budt noget at spise, og bagefter blev mejeriet grundigt beset både ude og inde, og man kunne tydelig se, at her var en orden, som det er yderst sjældent at træffe magen til.

Efter at alt var beset, samledes bestyrelsen udenfor, for at tale sammen. Man var enige om, at en sådan orden og akkuratelse som her var set, havde man ikke truffet noget andet sted, og desuden havde Charles Lynggård og hans kone gjort et så godt indtryk, at det af samtlige bestyrelsesmedlemmer erklæredes for unyttig, at rejse videre til de to øvrige indstillede ansøgere, da man nu var klar over, at det ville blive Lynggård, som ville få stemmerne.

Bestyrelsen gik så ind og meddelte Lynggård og hans kone denne beslutning, som de modtog med taknemmelighed og glæde. Efter at have spist til aften, tiltrådte bestyrelsen tilbagerejsen, glade over at det var lykkedes at finde en mand, hvorom de alle kunne samles.

Ved generalforsamlingen den 26. oktober præsenterede formanden det nye bestyrerpar for de deltagende leverandører, så generalforsamlingen kunne byde parret velkommen. Det viste sig i tiden fremover, at det var et godt valg bestyrelsen besluttede sig til at tage ved at ansætte Ch. Lynggård til mejeribestyrer på Assing Mejeri. Bestyrerparret levede fuldt ud op til forventningerne.

Efter at der var ansat en ny mejeribestyrer, kunne bestyrelsen igen koncentrere sig om de almindelige opgaver for mejeriets drift. Besættelsestidens ophør den 5. maj 1945 medvirkede jo til, at der begyndte at blive normale tilstande igen, og der voksede en stærk tro og optimisme frem for en god, lykkelig fremtid for Danmark og det danske folk.

10. afsnit

I marts 1945 vedtog bestyrelsen enstemmig at imødekomme et

andragende fra norgeshjælpen, om at yde hjælp til norske børn. Der tegnedes tre fadderskaber a 36 kroner.

På mejeriet fungerede alt på bedste måde, nu da det hele var nyt.

Kaseinanlægget som blev forrentet og betalt af de leverandører som afleverede mælk til kaseinfremstilling, blev efterhånden benyttet af de fleste af leverandørerne, derfor blev det bestemt, at mejeriet overtog anlægget.

I september fik Niels J espersen lov til at indrette et mejeriudsalg i sin beboelse, så han kunne sælge mejeriprodukter herfra, og ikke kun fra vognen ved bykørsel.

Ved generalforsamlingen i oktober 1945 fik bestyrelsen fortsat lov til at anvende et beløb til fadderskaber for finske børn.

Den 14. december på 5 års dagen for mejeriets indvielsesfest afholdtes der jubilæumsfest for andelshaverne med damer: i alt 174 deltagere + aftenfest for de unge.

I juli 1946 afholdtes generalforsamling, hvor det ved afstemning blev vedtaget, at købe en ny centrifuge. Den gamle fungerede ikke så godt, det kneb med renskning.

Centrifugen blev opstillet i februar 1947, da der også blev købt et ekstra kar til kaseinfremstilling. Der blev vedtaget fællesregler til bekæmpelse af smitsom kalvekastning. Mejeriet indgår under vedtægter for tvangsmæssig udryddelse af kvægtuberkulosen. Der foretages kollektiv sprøjtning for fluer i hele mejerikredsen.

Ved generalforsamlingen i 1948 ønskede Lars Krog ikke at modtage genvalg til bestyrelsen. Til ny formand valgte bestyrelsen Kr. Andersen, Moesgård. Lars Krog har i protokollen nedskrevet en meget følelsesbetonet afskedstale, hvori han takker sine bestyrelseskollegaer for de mange års gode samarbejde, og hvor han fremhæver forskellige episoder dels muntre dels alvorlige. Dagene med arbejdet angående licitationen og byggearbejdet ved mejeriet, første bestyrelsesmøde efter tyskernes besættelse af Danmark, og besværlighederne som det forvoldte. Arbejdet med at få ansat en ny mejeribestyrer og mange andre sager. Det var nok for en stor del Lars Krogs indsats, der bevirkede at sydsognet stod sammen om at bevare mejeriet på sin plads i Assing

Kirkeby.

Ved generalforsamlingen i oktober 1949 oplyste formanden at kvægturberkulosen nu var udryddet i mejerikredsen, og at den smitsomme kalvekastning var nede på 4 besætninger.

11. afsnit

I 1950 blev der nyanskaffet oliefyr, kartoffelkoger og kartoffelvasker. Det blev nødvendigt, efter at kartoffelvaskningen kom i gang, at få bygget en sandfældningstank. Efter overenskomst med Karl Ahler blev den bygget på hans mark.

Spørgsmålet om søndagskørsel der gentagne gange stadig var blevet nedstemt, de sidste gange på grund af loven om to tredjedels flertal, var til behandling på en ekstra generalforsamling i juni 1951. Først var der afstemning om en lovændring, sådan at afstemning om søndagskørsel kunne afgøres ved simpel stemmeflerhed. Ændringen blev vedtaget med 62 for og 24 imod. Dernæst var der afstemning om søn- og helligdagskørsel, fraregnet juledag, langfredag og påskedag. Vedtoges med 55 ja og 28 nej.

I 1953 blev der installeret en rustfri stålkerne, og der blev købt et brugt rustfrit ostekar, som blev opstillet i den gamle maskinstue. Osteproduktion til hjemmesalg til leverandører og mejeriudsalget i Kibæk.

På en ekstraordinær generalforsamling i februar 1954 angående optagelse af 16 nye andelshavere fra 1. oktober 1954. Efter at sagen var drøftet, blev der foretaget en afstemning. For optagelsen stemte 56 ja, imod var der 9 og 1 blank.

Ved generalforsamlingen 21. oktober 1954 blev de 16 nye andelshavere budt velkommen i mejerikredsen. På generalforsamlingen oplystes at der var leveret 3.989.470 kg mælk, og regnskabet balancerede med 1.742.993 kr.

Da der 1. oktober blev begyndt på en ny 15 års periode, blev lovene revideret, sådan at de var tidssvarende. Hele bestyrelsen, på nær en, blev genvalgt.

I 1955 blev mejeriet medlem af Dansk Andelssmørekseksportforening, og samme år blev der købt smørpakkemaskine.

I 1957 blev det på generalforsamlingen oplyst, at der på mejeriet var kogt 49.000 tdr. kartofler, eller flere kg kartofler end der var leveret kg mælk til mejeriet.

På en ekstraordinær generalforsamling i februar 1958 fremkom bestyrelsen med forslag om oprettelse af osteproduktion og dertil hørende lagerrum. Formanden forelagde sagen og oplyste om de nødvendige pengemidler, som der skulle fremskaffes til formålet. Mejeribestyrer Lynggård redegjorde for den tekniske side ved ostefremstilling, og fortalte om afsætningsmulighederne. Efter en del diskussion for og imod planen, foretoges der afstemning om at bygge til osteproduktion m.v. og bemyndigelse til bestyrelsen om at optage de nødvendige lån. For osteproduktion var der 41 ja stemmer, imod var der 35 nej stemmer, 3 blanke. Forslaget var dermed vedtaget og byggeriet til osteri og lager foregik i løbet af sommeren, og de første oste i det nye osteri blev produceret den 14. oktober.

På generalforsamlingen i oktober samme år, omtalte formanden udviklingen på smørmarkedet: Ved årets begyndelse var der 11 millioner kg smør på lager i Danmark og nu ved årets slutning 17 millioner kg. Sammenbruddet på tredjelandsmarkedet, samt dumpningssmørret fra Sverige og Finland. Lageret af kølehusmør solgtes billigt. Måske var det en meget god idé med osteproduktionen, så mejeriet fik en indtægtskilde mere netop nu.

12. afsnit

I 1958 blev jeg valgt ind i bestyrelsen for Assing Mejeri, og to år efter, da Kr. Andersen ikke ville modtage genvalg, blev jeg af bestyrelsen valgt til formand. Det blev for mig en interessant periode, der varede ved til januar 1969, da vi startede sammenslutningen Hammerum-Assing Mejeriselskab.

I 1959 fik vi en ny overenskomst med Herning Elektricitetsværk. Det kneb med strømforsyningen til mejeriet, som vi fik gennem Assing transformatorforenings ledningsnet. Der blev bygget et nyt transformatorårn på mejeriets grund, og mejeriet betalte et indskud på

3.000 kr. Samtidig blev mejeriet medlem af Assing Transformatorforening med samme rettigheder og forpligtelser, som de øvrige medlemmer.

I min første formandsberetning ved generalforsamlingen i oktober 1961, hvor produktionsvilkårene for leverandørerne og produktionen på mejeriet, som sædvanligt blev oplyst. I årets løb er der til vedligehold og nyanskaffelse brugt 54.000 kroner, blandt andet er det gamle flødekar udskiftet med et nyt fritstående med automatisk rører m.v. Køkkenet i bestyrerboligen har fået en tiltrængt ansigtsløftning, der er indsat nye vinduer, lavet spisekrog med nye borde og stole, alt så praktisk som tænkes kan.

Et møde i december med hygiejnekonsulent Christensen, hvor han viste farveme og fortalte om yverbetændelse, dens behandling og bekæmpelse, samt om hurtigmalkning og fordelene herved. Koneme var inviteret med, og der var i alt 180 deltagere. Der blev afholdt et tilsvarende møde for de unge, hvor der var 110 deltagere.

Møderne viste positive resultater ved de følgende reduktaseprøver af mælke kvaliteten. En hjemmemarkedsordning angående prisen på smør, trådte i kraft i januar måned - Fællesorganisationen havde svært ved at få den gennemført. Der blev forlangt en pris på 7,50 kroner pr. kilo, men det mente monopolrådet var for meget, 7,00 kroner var mere passende. Ordningen har i dette regnskabsår givet ca. 125 mill. kroner til producenterne, og for Assing Mejeris vedkommende har den indbragt 130.365 kroner.

En stor begivenhed som ikke alene berørte mælkeleverandørerne, men hele landbrugsproduktionen, var leveringsstoppet fra den 8. til den 11. maj. Bestyrelsen valgte, at følge vore organisationers opfordring, til at standse al levering, ved at lukke mejeriet, men bestyrelsen var meget glade ved at få både landbo- og husmandsforeningernes påskrevne tilslutning på de udsendte meddelelser til leverandørerne.

Landbruget har nu vist, at de kan stå sammen, og det er i alt fald et lyspunkt. Drøftelserne om Danmarks indtrædelse i fællesmarkedet EF var et stående emne i diskussionen mand og mand imellem, et spørgsmål som det var vanskeligt at forudse konsekvensen af, men som også krævede sammenhold, hvis fællesmarkedet skulle blive en realitet. Det var jo ikke alene landbruget, men hele samfundet der skulle med. Derfor gik der også flere år, inden Danmark blev medlem af fællesmarkedet.

Drøftelserne om mejeribrugets rationalisering blev også et stående emne for mælkeproducenterne og mejeribestyrerler. Der blev afholdt møder med rationaliseringsekspertter i amtsmejeriforeningerne og i fællesorganisationen. Spørgsmål som ens afregningspris til alle leverandører, størrelse på mejerivirksomheder ved sammenlægning og driftsform m.m. På øerne og på de gode jorder begyndte landmændene at sætte malkekvæget ud, og gå over til ene planteavl, og det gav grundlag for nedlæggelse af små mejerier og sammenlægning med større mejerier til mejeriselskaber.

Vi vestjyder sadler jo ikke sådan lige om, og Assing Mejeri fortsatte da også som hidtil. I 1962 havde vi temmelig store investeringer i mejeriet til nyanskaffelser, ombytninger til maskiner med større kapacitet (centrifuge og pladeapparater til mælk og fløde) sådan at skumningen kunne foregå lige så hurtigt, som det var muligt at indveje mælken. Investeringerne kostede ca. 83.000 kroner, hvor vi normalt regnede med ca. 40.000 kroner på årsbasis, så halvdelen af udgiften blev overført til næste års regnskab.

13. afsnit

Fra januar 1963 blev mejeriet medlem af Danske Ostemejeriers Fællessalg og Osteeksport (DOFO), og leverer nu alt osten dertil. Samtlige havartiproducenter indenfor DOFO er samlet indmeldt i Foreningen af Havartiproducenter. Denne forenings formål er, at varetage produktion og afsætning af havartiost, så vi regner med at have så gode muligheder for afsætning af vor produktion af oste som muligt.

I 1964 nåede mælkemængden til mejeriet over seks millioner kg (6.062.096 kg mælk). Samme år: Anskaffelse af en smørmikser som smørret kører igennem fra kæmen til smørpakkemaskinen, viste sig at være en god investering. Assing Mejeri ligger fint ved smørbedømmelserne i Esbjerg for hele året, det var lige på vippen til en Englandstur. Ved en smørudstilling i Ålborg opnåede Lynggård at få guldmedalje for det udstillede smør fra Assing Mejeri.

Mejeriets udvejningsvægte står for at skal udskiftes. Vægtene er kasseret af justervæsenet, men bestyrelsen har holdt igen med udskiftningen, dels fordi vægtene er brugbare nok, og dels fordi det ikke er nemt at vide,

hvad der skal købes. Nogle mejerier kører med transportanlæg til mælkespandene til indvejning, vask og udvejning, og så skal vægtene tilpasses dette system, men mælken skal jo også køres til mejeriet, og hvis det bliver med tankbiler, bliver udvejningen ude ved leverandørerne, og så kan vægtene spares på mejeriet.

Det er ved at blive et problem med at få mælkekørslen lejet ud, der er for få mælkekuske til alle mælketurene, to kuske har dobbeltture og må nødvendigvis være både først og sidst i køreplanen, og det er utilfredsstillende for leverandørerne.

Sammen med Lynggård var bestyrelsen ude at se, hvordan andre mejerier klarede deres mælkekørsel - enten med transportanlæg til mælkespandene på mejeriet - eller med tankvognsafhentning af mælken og hvad dermed følger. Bestyrelsen blev hurtig enig om, at det var tankvognskørsel af mælken, der passede bedst til Assing Mejeri, og gik så i gang med at arbejde for at få planerne herom ud til leverandørerne. Der blev fra mejeriet udsendt en skrivelse angående tankvognsafhentning af mælken, som leverandørerne blev opfordret til at læse igennem.

I anledning af at det var 25 år siden, det nybyggede Assing Mejeri havde indvielsesfest, var damerne inviteret med til en lille festaften i forbindelse med den ordinære generalforsamling. I formandsberetningen, hvor bestyrelsesplanerne om tankvognskørsel af mælken blev omtalt, anbefalede formanden at tage konerne med på råd i spørgsmålet, det er vel ikke ualmindeligt, at konen ordner spandevasken, og derfor har en særlig interesse i sagen.

Ved en ekstra generalforsamling den 21. marts 1966 angående tankvognsafhentning af mælken blev det fremhævet, hvorfor bestyrelsen går ind for tankvognskørsel.

Vi har haft en periode inden for vort mejeri, hvor man kan sige, at det er gået støt og roligt. Produktionen har været jævnt stigende, maskinerne er fornyet og blevet større i takt hermed. Men mejeribruget er ligesom landbruget inde i en periode med mangel på arbejdskraft, endog noget større mangel inden for mejeribruget. Det er ikke moderne at uddanne sig til mejerist, og det skyldes jo nok, hele den rationaliseringsudvikling der er inden for mejeribruget. Det er næsten umuligt at opdrive faglært arbejdskraft til mejerierne i dag. Vi kan nok bedre få medhjælpere i vore bedrifter, men her er de store lønninger, i forhold til indtægterne, medvirkende til, at vi bliver færre om arbejdet.

Når nu udviklingen er kommet hertil, er det spørgsmålet melder sig om, hvordan klarer vi arbejdet i bedriften. Det er sikkert grunden til, at nogle af vore leverandører gerne vil have mælken afhentet og bragt med tankvogn, for at få en lettelse i det daglige arbejde. Også på mejeriet vil det betyde eller give en stor arbejdslettelse, da både ind- og udvejning vil blive foretaget af tankvognschaufførerne.

Bestyrelsen har indset nødvendigheden af i alt fald at købe én tankvogn, for dels at tilfredsstille de leverandører som har fremsat ønske herom, og dels for i det hele taget at være sikker på, at få mælken kørt til og fra mejeriet.

14. afsnit

Vi regnede fra begyndelsen med, at det var nødvendig at anskaffe 3 tankvogne, for at kunne klare afhentning og udbringning af al mælken til mejeriet, men da nogle nye kørselsberegninger viser, at 2 tankvogne kan klare arbejdet, mener vi, at det vil være den bedste løsning at købe 2 tankvogne, og derved få ensartet afhentning og udbringning for alle leverandører, og fuld arbejdslettelse på mejeriet.

Ved den efterfølgende drøftelse om overgang til tankvognskørsel, var det især dem der var imod ordningen, der udtalte sig. Der skulle være afstemning om spørgsmålet, men det blev annulleret. Bestyrelsen blev pålagt at forsøge igen med udlejning af mælkekørslen på sædvanlig vis. Ved den efterfølgende licitation af mælkekørslen, indkom der ikke tilbud på alle turene, og de indkomne tilbud viste en stigning på 20 procent i gennemsnit. På det grundlag mener bestyrelsen, det er rigtigst at tage spørgsmålet om tankvognskørsel op igen. Der blev sendt meddelelse ud til leverandørerne om licitationens forløb, og der blev indkaldt til ny ekstra generalforsamling den 2. maj 1966.

Ved denne generalforsamling, hvor spørgsmålet igen blev gennemdrøftet inden der var afstemning om overgang til tankvognskørsel, blev resultatet, at 42 leverandører stemte ja, 31 nej og 5 stemte blank. Tankvognskørsel fra 1. oktober vedtaget. Bestyrelsen fik bemyndigelse til optagelse af de nødvendige lån til indkøb af to tankvogne og omforandringer i mejeriet.

Lynggård omtalte en eventuel udvidelse af ostemejeriet. Vi har en del overskudsmælk, som der må sælges til underpris, hvor ostefremstilling kunne give en merpris. Tankvognskørsel og udvidelse af ostemejeri vil passe meget godt sammen, da det nuværende ostningsrum vil være særdeles velegnet til opstilling af mælketanke.

Fra generalforsamlingen i maj, hvor det vedtoges at overgå til tankvognskørsel, gik der et par måneder med at finde frem til, hvad og hvor meget der skulle laves om i mejeriet, for at få det så praktisk som muligt. (Afskrift). Ved bestyrelsesmøde den 13. juli drøftedes byggeplanerne igen. Et forslag fra mejerikontorets arkitekt, om at bygge en kombineret ind- og udvejnings - vaskehal og garage til tankvognene ind mod mejeriets nuværende facade, fik udelt tilslutning af bestyrelsen. Ligeledes var der enighed om en tilbygning til osteri og ostelager, så ostekarrets nuværende plads kan tages i brug til nye mælketanke, som skal bruges til ind- og udvejning.

I tilbygningen til osteriet bliver der plads til flere ostekar og saltningsrum. Det nuværende saltningsrum og ekspeditionsrum kan bruges til lager. Trods manglende grønt lys fra en generalforsamling blev byggeriet af indvejningshal og garage, samt udvidelse af osteri sat i gang.

Mejeriernes fællesindkøb lod i juni måned afholde en demonstration af gårdtanke. Der var foredrag ved konsulent M. Sørensen, der fortalte om forskellige former for køling af mælken til gårdtankene, og om de forskellige typer gårdtanke som blev vist. Demonstrationen foregik på Kibæk Hotel, med god tilslutning af mejeriets leverandører.

Den sidste september og den første oktober 1966 må vel siges at være skelsættende i mejeriets drift. Mælkekuskernes sidste tur til mejeriet foregik med vogne og traktorer smukt pyntede med løv og blomster. På mejeriet blev mælkekuskene trakteret med smørrebrød, øl og kaffe efterhånden som de var færdige til hjemturen.

15. afsnit

Den første oktober startede så tankvognsafhentning til og fra mejeriet, og tegnede derved et nyt tidsbillede på vejene fra gård til gård hos mejeriets leverandører. Ved generalforsamlingen den 31. oktober blev der på mejeriets vegne, rettet en tak til mælkekuskene, ikke alene dem der

kørte nu til sidst, men alle dem der har kørt i tidens løb. Vi har været i den heldige situation, at der er mange af mælkekuskene, der har kørt i mange år, og som sådan var godt kendt med arbejdsgangen i mejeriet. Mælkekuskene har altid været meget flinke til at hjælpe med indvejningen og følge tempoet. Derfor tak for veludført arbejde i de mange år.

Tankvognsafhentningen af mælken blev jo noget af en omvæltning i mejeriets arbejdsgang, så det knob vist lidt for mejeristeme og medhjælperne at vide, hvor de skulle være den første dag, men bortset fra små begyndervanskeligheder i den første tid, samt forholdene i mejeriet som endnu ikke er i orden til tankvognskørsel, går det udmærket. Vi har været heldige med ansættelse af tankvognschauffører og fået dygtige folk, og det er af overordentlig stor betydning. Køretiden er allerede nu, efter en måneds forløb, ved at stemme med de kørselsberegninger vi fik foretaget inden vi bestemte os til køb af tankvogne.

Bestyrelsen bestemte, trods manglende grønt lys fra en generalforsamling, at bygge indvejningshal og garage, samt tilbygning til osteri og lager: (derfor citat fra beretningen). Vi er strengt taget gået længere med omforandringer og udvidelse, end vi havde beføjelse til, men da vi mener, at have fundet en god og rigtig løsning på omforandringerne, håber vi på generalforsamlingens godkendelse. I kunne måske spørge, om det ikke er forkert at udvide osteriet, det kniber jo med at afsætte ost for tiden. Nu er det sådan, at Assing Mejeri, trods dårlig afsætning på landsplan, hele tiden er kommet af med sine oste, endda næsten før de var færdiglagret. Dertil kommer så, at den mælk vi leverer til Nestlee, kan udbringes i flere penge ved at gå gennem ostekarret. I kunne også spørge, om det i det hele taget ikke er forkert at investere i mejeriet, da der snakkes så meget om sammenlægning af mejerier, og mejeriselskabet Danmark måske er lige om hjørnet. Ja, - der snakkes meget om sammenslutninger af mejerier, men det er ikke store ting, der er sket her i Ringkøbing Amt endnu.

Hvis vi standser alle investeringer i mejeriet og kører så billigt som muligt, vil det ikke vare længe inden mejeriet er kørt ned, og så er vi ihvertfald sikker på ved en eventuel sammenslutning af mejerier, hvor vi er med, at så er vi ude af billedet som bestående virksomhed, hvorimod vi, når vi fortsat holder mejeriet i driftsmæssig orden, har en reel chance for at være med i billedet som bestående virksomhed i en større sammenslutning. (Citat fra beretningen slut).

Til betaling af tankvogne og mælketanke er der optaget et lån på 300.000 kroner i Hammerum Herreds Sparekasse. Til betaling af det øvrige byggeri, er der ansøgning inde om at få et lån af mejeribrugets rationaliseringsmillioner.

Angående rationaliseringen af mejeribruget blev der her i Ringkøbing Amt afholdt et møde, hvortil var indbudt bestyrelser og bestyrer fra samtlige mejerier i amtet. Direktør Mathiasen, Mejerikontoret, talte om dette spørgsmål og planerne om at starte Mejeriselskabet Danmark.

Senere blev der holdt et lignende møde i Hammerum Herreds Bøtteudstillingskreds, (der er tre udstillingskredse i Ringkøbing Amt). Her blev særlig salget af konsummælk drøftet. Det kan blive en bekostelig affære for et landmejeri at opfylde de strengere veterinære krav der stilles til konsummælkesalget. Spørgsmålet blev ikke løst. Der blev senere nedsat et udvalg, der arbejder med sagen.

16. afsnit

Ved generalforsamlingen i 1967 efter at omforandringerne og udvidelserne på grund af tankvognsafhentningen af mælken i forbindelse hermed var tilendebragt, både på mejeriet og hos leverandørerne, så der ikke er en hel del ekstraordinært at tage vare på, kunne det konstateres, at den tilsigtede arbejdsform og lettelse er nået.

Efter udvidelsen af osteriet var det meningen, at købe et 5.000 liter ostekar magen til den vi har, men det var ikke muligt at finde et sådan, derimod fandt vi to 4000 liter ostekar i et nedlagt mejeri på Lolland, som vi købte billigt. De er nu opstillet, og mulighederne for en stor osteproduktion er i orden. I det hele taget er mejeriet i orden til at kan tage en stor produktion.

Ansøgningen om et lån fra mejeribrugets rationaliseringsmillioner blev ikke bevilget. I stedet for er kassekreditten i Hammerum Herreds Sparekasse forhøjet fra 200.000 kr. til 500.000 kr. Forhøjelsen godkendtes af generalforsamlingen. Ved den ekstraordinære generalforsamling den 2. maj 1966 blev der fremsat ønske om, at søge en samling af Kibæk og Assing mejerier. Bestyrelsen her rettede en henvendelse til bestyrelsen for Kibæk Mejeri, om en samling af mælken til

Assing Mejeri, i tilfælde af at Kibæk Mejeri standser. Et fælles møde om spørgsmålet blev afvist. Bestyrelsen for Kibæk Mejeri mente ikke der var grundlag for forhandling endnu. Spørgsmålet skal først behandles ved en generalforsamling.

I april måned kom der en forespørgsel fra leverandørkredsen til Arnborg Mejeri, om på hvilke betingelser de kunne blive leverandører til Assing Mejeri. De fik et fint tilbud, da vi mente, de kunne gå ind som leverandører på samme betingelser og vilkår, som mejeriets nuværende leverandører har. Men trods dette tilbud meddelte formanden for leverandørkredsen, at fra 1. oktober 1967 har Arnborg leverandørkreds tilsluttet sig Høng Mejerivirksomhed i Nr. Vium.

Fra Fjelsevang Mejeri, der som bekendt også er tilknyttet Høng i Nr. Vium, har Assing Mejeri fået to leverandører, der grænser ind til mælkeruten i Olling.

Mejeriets konsummælkesalg er løst som følger: Assing, Kibæk, Hammerum og Bording mejerier har aftalt med Ikast Mejeri om levering til konsummælkesalget, foreløbig for et år fra første oktober 1967.

Samtidig blev det bestemt, at samtlige mejerier, der er omfattet af denne ordning inkl. Ikast Mejeri, skal arbejde for og søge gennemført en samling til et mejeriselskab. Planerne herom skal forelægges til orientering ved generalforsamlingerne nu i oktober.

17. afsnit

Den 14. december 1967 afholdtes bestyrelsesmøde. Ved et tidligere afholdt møde vedtog bestyrelsen, at formandens løn, med virkning også for året 1965-66, er forhøjet fra 200 kr. til 500 kr. årlig.

På mødet drøftedes udgifterne til overbygning af bilgaragen, som er bygget i kælderhøjde fra dagligstuen. De første planer om åben terrasse er ikke blevet realiseret, men i stedet for er der nu bygget lukket glasveranda. Da udgifterne som følge heraf er blevet noget større, og overbygningen er med til at gøre beboelsen mere værd, indvilgede mejeribestyrer Lynggård i at betale en fjerdedel af udgifterne hertil.

Den 8. marts var leverandørerne med damer inviteret til besøg på

mejeriet. De mødte (ca. 100 deltagere) fik omforandringerne og nybyggeri, såvel som det bestående i mejeriet, grundigt forevist. Derefter hyggede vi os lidt i stuerne hos Lynggårds, inden turen gik til Kibæk Hotel, hvor der var fælles kaffebord. Foredrag og film om mælkehygiejne ved konsulent Dalsgård. (Vellykket eftermiddag).

Den 21. april deltog mejeribestyrer, formand og to bestyrelsesmedlemmer i et orienteringsmøde angående etableringen af mejeriselskabet Danmark, arrangeret af bestyrelsen for samme. Det var så meningen at denne orientering skulle viderebringes til vore leverandører, men på grund af vanskelige lokale mejeriproblemer lige nu, vil vi helst vente til disse problemer måske har klaret sig.

De lokale mejeriproblemer består i, at Kibæk Mejeri har vedtaget at standse driften fra første oktober 1968, og derefter rettet henvendelse til Høng i Nr. Vium og til Snejbjerg Mejeri om at blive leverandører til et af disse mejerier. Bestyrelsen drøftede blandt andet, et forslag fra Carl Erik Kolind om at sende en skrivelse til samtlige leverandører til Kibæk Mejeri, og deri klargøre for vort syn på mejeriproblemene på vor egn, og opfordrede til at benytte muligheden for at samles om et mejeri i Kibæk og Assing.

Trods denne henvendelse har Kibæk Mejeri på et møde bestemt sig til at blive leverandør til Høng i Nr. Vium fra første oktober 1968. En beslutning som vi fra Assing Mejeri beklager meget.

Assing Andelsmejeri er efterhånden truet stærkt af Høngs udvikling, da nu fire af nabomejerierne er tilknyttet denne privatvirksomhed. Troldhede, Fjølstervang, Arnborg og nu også Kibæk.

Angående konsummælkesalget i Kibæk: Snejbjerg Mejeri er besluttet på at sælge konsummælk i Kibæk, og kun ved at købe mælken hos dem, kunne vi få hele salget i byen. Da der ikke var grundlag for nogen anden form for samarbejde, mente vi ikke at kunne godtage et sådant tilbud. - Vi undlod ikke at fortælle dem, at vi syntes, det er ukollegial optræden fra Snejbjerg Mejeris side, men det hjalp ikke, vi er stadigvæk to om konsummælkesalget i Kibæk.

Kibæk Mejeri havde tilbudt Snejbjerg Mejeri at købe mejeribestyrerbolig med udsalg for 125.000 kroner. Vi meddelte formanden for Kibæk Mejeri, at Assing Mejeri gerne ville købe til den pris, hvis Snejbjerg Mejeri ikke tog imod tilbudet.

Snebjerg Mejeri oprettede, (via Asger Rasmussen) nyt udsalg Bredgade 2. Assing Mejeri købte Kibæk Mejeris bolig og udsalg, og benyttede det fra 1. oktober.

18. afsnit

Efter disse genvordigheder blev bestyrelsen enig om at søge afholdt et møde på bestyrelsesplan til drøftelse af den nuværende og fremtidige mejeristruktur her på egnen mellem Snebjerg, Hammerum, Danalyst og Assing Mejerier. Det lykkedes ikke at få afholdt et sådant møde de fire mejerier imellem, da bestyrelsen i Danalyst Mejeri ikke mente, at der på nuværende tidspunkt kunne opnås noget positivt ved en sådan drøftelse.

Sammenslutningsplanerne mellem Bording, Ikast, Hammerum, Kibæk og Assing mejerierne som blev drøftet i forbindelse med køb af konsummælk fra Ikast Mejeri, har ikke kunnet gennemføres, da Ikast Mejeris leverandører nedstemte ordningen.

Orienteringen om Mejeriselskabet Danmark blev nu afholdt. Gunnar Kristensen, Volling redegjorde for planerne, først ved et møde med bestyrelsen og mejeribestyrer og så den 28. juni for leverandørerne. 40 leverandører var mødt. Gunnar Kristensen redegjorde for planerne om Mejeriselskabet Danmark, og kom ind på de vigtigste og mest afgørende spørgsmål i vedtægterne. Derefter blev der stillet spørgsmål fra leverandørerne, som Gunnar Kristensen besvarede.

Der er ingen tvivl om, at et Mejeriselskabet Danmark med en samling af samtlige andelsmejerier og mejeriselskaber vil blive en forbedring af vort mejeribrug, men - derimod kan der på nuværende tidspunkt være tvivl om, hvor stor tilslutningen vil blive. Derfor er vi i bestyrelsen lidt bange for at gå ind for endelig stillingtagen til dette spørgsmål nu.

Ved et efterfølgende bestyrelsesmøde drøftedes konsummælkesalget, som igen fra første oktober skal foregå i nye rammer. Hammerum Mejeri har givet pristilbud på levering af konsummælk fra deres mejeri.

Da det er et enigt ønske fra bestyrelsen, at Assing Mejeri må få et nærmere samarbejde, eventuelt sammenslutning, med Hammerum Mejeri, vil vi prøve at få disse ønsker med ind i forhandlingerne, når vi

skal drøfte køb af konsummælk.

Den 6. september var Assing Mejeris bestyrelse og bestyrer inviteret til at bese Hammerum Mejeri. Derefter havde vi møde sammen med mejeriets bestyrelse og bestyrer. Vi drøftede konsummælkesalget, priser og fragt, og blev enige om, at Assing Mejeri fra første oktober køber konsummælken fra Hammerum Mejeri.

Så fremlagde vi vore ønsker om samarbejde, eventuelt sammenslutning vore mejerier imellem. Vore ønsker blev godt modtaget, og det blev bestemt, at bestyrelsen og bestyrer for Hammerum Mejeri skal komme og bese Assing Mejeri, hvorefter drøftelsen om sammenslutning af vore mejerier kan fortsætte.

19. afsnit

Den 13. september var mejeribestyrerne og formænd for de to mejerier sammen til forhandlingsdrøftelse af vedtægter og overenskomst for sammenslutningen.

Den 16. september havde Assing Mejeri besøg af bestyrer og bestyrelsen fra Hammerum Mejeri. Efter at mejeriet var beset, gennemgik vi vedtægter og overenskomst. Der var fuld enighed om at arbejde videre for sammenslutningen.

Den 24. september: Fællesmøde mellem bestyrere og bestyrelser fra de to mejerier. Vi drøftede, sammen med konsulent Sigurd Nielsen fra Mejerikontoret, hvad der kunne opstå af forskellige problemer ved sammenslutning af vore mejerier, og hvordan vi bedst kan undgå dem.

Der er til dels gået ud fra vedtægter og overenskomst, som var udarbejdet til sammenslutning mellem Hammerum, Ikast, Bording, Kibæk og Assing mejerier. I stedet for at gå over til repræsentantskabsvalg, bibeholder vi generalforsamlingen som højeste myndighed. Mejerierne er af de to bestyrelser vurderet til at være hinanden værd, og derfor undlader vi anden vurdering af mejerierne, og der bliver således ingen prisudligning de to mejerier imellem.

Den 2. oktober: Bestyrere og bestyrelse for de to mejerier var igen

samlet for at drøfte de af konsulent Sigurd Nielsen udarbejdede ændringsforslag til vedtægter og overenskomst. Vedtægterne blev godtaget, men overenskomsten blev ikke godtaget. I stedet for var der enighed om at bruge overenskomsten, som var foreslået da vi prøvede at samle de fem ovenstående mejerier - dog med visse ændringer. Navnet på sammenslutningen skal være Hammerum-Assing Mejeriselskab. Sammenslutningsdatoen 1. april 1969.

Den 3. oktober: Bestyrerne og formænd var samlede til en sidste gennemgang af vedtægter og overenskomst. Da regnskabsrevisoren mente at den 1. april var en dårlig valgt dato for sammenslutningens start, blev startdatoen ændret til 3. januar 1969. Bestyrelserne fra Hammerum og Assing mejerier var nu klar til at lægge sammenslutningsplanerne frem til afstemning hos mejeriernes leverandører.

Ved den ordinære generalforsamling 16. oktober var afstemningen med på dagsordenen. Citat fra formandsberetningen: Det vil være naturligt, når bestyrelsen nu kommer med en opfordring til generalforsamlingen om at stemme for at Assing Mejeri sluttes sammen med Hammerum Mejeri at spørge: Hvad opnår vi ved en sådan sammenslutning? En væsentlig grund til at vi i bestyrelsen meget gerne vil have sammenslutning med andre mejerier, er den nære tilknytning som privatsektoren har fået her på egnen. Vi kender jo alle udviklingen, vi ser os nu til dels indkredset af et privatmejeri. Ved at komme sammen med Hammerum Mejeri, mener vi at få så godt et andelsselskab, at vi økonomisk kan konkurrere med privatsektoren. Selskabet vil komme til at stå åben for tilslutning med andre mejerier og leverandører, og vi tror på, at et sådant andelsselskab vil være til gavn for os leverandører - og for øvrigt også for leverandører til privatsektoren, idet en sund konkurrence kan virke gavnlig for alle. En anden grund for sammenslutningen er den rationalisering som kan gennemføres. Hammerum Mejeri har osteri i Studsgård Mejeri. Det er meningen at indstille dette og flytte produktionen til Assing Mejeri, sådan at osteproduktionen kommer til at foregå her, og produktionen af konsummælk og smør i Hammerum Mejeri.

Mejeribestyrrerne Lynggård og Poulsen fortsætter som ledere af hver sin afdeling, og skal så i fællesskab, sammen med bestyrelsen, prøve at finde frem til den økonomiske bedste løsning på driften af mejeriselskabet.

Det er vel sådan, at den udvikling som er i gang, med at alting skal være større og større er os imod, men vi tror, at hvis vi går imod udviklingen,

risikerer vi, at det som vi er sammen om, smuldrer væk for os, hvorimod når vi følger udviklingen op, samtidig har mulighed for at præge den.

Vi vil i bestyrelsen meget anbefale at stemme for vedtægter og overenskomst, så vi kan få dannet Hammerum-Assing Mejeriselskab. (Citat slut).

Der var kun få spørgsmål fra andelshaverne. Betingelserne for udmeldelse fra de andelshavere, som ikke mere leverer mælk til mejeriet blev drøftet. Det blev fremhævet, at man fra mejeriets side ikke forlangte nogen vurdering af mejeriet til brug ved opgørelse, men at sådanne andelshavere kan blive løst fra mejeriet uden opgørelse og uden forpligtelser.

Derefter blev forslaget til overenskomst og vedtægter gennemgået. Forskellige detaljer i nogle af paragrafferne blev drøftet. Anton Kristensen, Enevold Langkjær m.fl. anbefalede stærkt at stemme for forslaget, og takkede bestyrelsen for deres arbejde for at få dannet denne sammenslutning.

Afstemningen gav følgende resultat: Af 90 mødte andelshavere stemte 78 ja, 9 nej, 3 undlod at stemme. Forslaget til overenskomst og vedtægter for Hammerum-Assing Mejeriselskab er dermed vedtaget på Assing Mejeris generalforsamling.

Da der kun er tre måneder til sammenslutningsdatoen, blev det bestemt, at genvælge den nuværende bestyrelse og revisor til der så skal vælges ny bestyrelse.

Den 31. oktober havde Hammerum Andelsmejeri generalforsamling, hvor forslaget til overenskomst og vedtægter for Hammerum-Assing Mejeriselskab blev vedtaget med meget stor flertal. Hammerum-Assing Mejeriselskab bliver således en realitet den 3. januar 1969.

20. afsnit

Den 8. november var bestyrelserne fra Hammerum og Assing mejerier samlet på Østergårds Hotel i Herning. Spørgsmål angående sammenslutningen af vore mejerier blev drøftet. Overenskomst og vedtægter blev underskrevet, og er dermed klar til trykning.

Det blev bestemt at afholde generalforsamling i begge mejerikredse for valg af bestyrelse til Hammerum-Assing Mejeriselskab. Der udsendes skriftlig indbydelse til samtlige andelshavere med følgende ordlyd:

Hammerum-Assing Mejeriselskab afholder generalforsamling den 10. december kl. 20 for Hammerum leverandører på Hammerum Hotel, og for Assing leverandører på Kibæk Hotel med følgende dagsorden:

1. Valg af ordstyrer
2. Redegørelse ved formanden
3. Underskrift af medlemsprotokol
4. Valg af 12 bestyrelsesmedlemmer. Hammerum vælger 8, og Assing vælger 4.
5. Valg af 2 revisorer, 1 fra hvert mejeri
6. Eventuelt
7. Kaffebord og film

Bestyrelserne

Generalforsamlingen den 10. december

Chr. Jørgensen, Gammelager, valgtes til ordstyrer. Formanden redegjorde for valgmåden og oplyste at Hammerum Mejeri opdeles i fire kredse, og Assing Mejeri i to kredse, og der vælges to medlemmer i hver kreds. Assing Mejeri opdeles i en østkreds: Assing, Moesgård, Hvedde, Hareskov og Hedegård. Og en vestkreds: Bukkjær, Pårup, Vejlgård, Agersig og Olling. Inden valget af bestyrelsesmedlemmer underskrev de mødte andelshavere lister til medlemsprotokol.

Valgt til bestyrelsen blev følgende: Østkredsen: Arne Rode og Johannes Johansen. Suppleant: Sigurd Elkjær. Vestkredsen: Kristian Hansen og Carl Erik Kolind. Suppleant: Arne M. Pedersen.

Den samlede bestyrelse for Hammerum-Assing Mejeriselskab: Vagn Krøjpgård, Gjellerup, Karl Emil Rabeck, Frølund, Niels Kjærsgård, Fastrup, Johannes Rønno, Bjødstrup, Peder Huldall, Studsgård, Bruno Mølsted, Ilskov, Johannes Andersen, Kølkær, Kr. Juul Jensen, Kollund, Arne Rode, Moesgård, Johannes Johansen, Moesgård, Kristian Hansen, Olling, Carl Erik Kolind, Vejlgård.

Den 13. december afholdtes konstituerende møde, hvor den nyvalgte bestyrelse med skriftlig afstemning foretog følgende valg: Formand Vagn Krøjpgård 11 stemmer, næstformand Arne Rode 10 stemmer,

udvalgsmedlem Niels Kjærsgård 8 stemmer.

De tre valgte udgør mejeriselskabets forretningsudvalg. Den 16. december var bestyrelsen for mejeriselskabet samlet på Assing Mejeri, hvor de nyvalgte bestyrelsesmedlemmer fra Hammerum Mejeri var med til en gennemgang og besigtigelse af mejeriet her. Bestyrelsen vedtog at ostelageret skal udvides til det dobbelte af nuværende lager, så vi hurtigt kan få osteproduktionen forøget.

Den 3. januar 1969 startede Hammerum-Assing Mejeriselskab.

Bestyrelsesmedlemmer i Assing Andelsmejeri fra 1936 til 1940: Jens Fonnesbæk, Thomas P. Thomsen, Niels Kjærsgård, Jacob Pedersen, Kristinus Jacobsen, Kristinus Olesen, Karl R. Jespersen og Mads Chr. Madsen.

I 1939 blev der bygget nyt andelsmejeri i Kibæk.

Bestyrelsesmedlemmer i Assing Andelsmejeri fra 1939 til 1969: Lars Krog Larsen, Harald Th. Madsen, Mads Chr. Madsen, Peder Nielsen, Enevold Langkjær, Valdemar Knudsen, Niels Meldgård, Bernhard Mortensen, Arne Rode, Arne Pedersen, Johannes Johansen, Christian Hansen, Carl Erik Kolind, Christian V. Hareskov, Hans Peder Andersen, Kristian Andersen, Ole Hansen, Åge Kjærsgård, Kr. Markmann Kristiansen, Oskar Flensborg, Ingvar Nielsen, Arnold Rabeck, Mads Peder Madsen, Ansgar Madsen, Christian Jørgensen og Vagn Trøstrup.

Formænd for bestyrelserne i Assing Andelsmejeri: Jens Fonnesbæk 1936 til 1940. Lars Krog Larsen 1940 til 1949. Kristian Andersen 1949 til 1959. Arne Rode 1959 til 1969.

Bestyrelsen for Assing Mejeri som har arbejdet for at få gennemført sammenslutningen med Hammerum Mejeri, har haft en sikker tro på, at det er en god løsning for Assing Mejeris fremtid. Udviklingen har bevirket, at vi ikke på lang sigt kunne regne med, at vort mejeri kunne klare en konkurrencedygtig afregning til leverandørerne, og set i relation til mejeriudviklingen omkring os, kunne det nemt blive årsag til en yderligere splittelse af mælkeproducenterne i Assing sogn.

Det er nu vort håb, at den vej som vi har valgt for vort mejeri, må vise sig at medvirke til, at vi ikke alene må få en god afregning til leverandørerne, men også medvirke til samling af andelsmejeribruget, så vi dermed bevarer den arv, som vi har fået og nydt godt af gennem

andelsbevægelsen.

Assing Mejeri i januar 1969. Arne Rode. Johannes Johansen. Vagn Trøstrup. Villiam Rabeck. Arne M. Pedersen. Carl Erik Kolind. Christian Hansen.

Det blev så det sidste at berette fra Assing Andelsmejeris forhandlingsprotokol.

NB: Det kunne blive interessant, at følge udviklingen op og få samlet oplysninger fra Hammerum-Assing Mejeriselskab, senere sammenslutning med mejeriet Danalyst i, Herning, navneændring til Hemingegnens Mejeriselskab, senere igen sammenslutning med Snejbjerg Andelsmejeri. Men heller ikke det var stort nok, og det endte med at Herningegnens Mejeriselskab blev overtaget af Andelsselskabet Kløvermælk.

Snejbjerg Mejeri fik lov at udvide og fortsætte osteproduktionen.

Hammerum Mejeri og Assing Mejeri blev begge nedlagt.

Arne Rode

Sidste afsnit af Arne Rodes historiske beretning

Mejerisammenslutninger

Assing Mejeris virke i sammenslutningerne: Først i Hammerum-Assing Mejeriselskab, derefter i Herningegnens Mejeriselskab og senere ved sammenslutningen med Snejbjerg Mejeri i Mejeriselskabet Herning A.m.b.A.

Målet med en samling af mejerierne omkring Herning var nu nået, men efter ganske få år blev Mejeriselskabet Herning A.m.b.A. tilsluttet Kløver Mælks andelsselskab. Resultatet deraf blev, at kun Snejbjerg Mejeri fik lov at fortsætte produktionen. Herning, Hammerum og Assing mejerierne blev nedlagt og solgt.

Hammerum-Assing Mejeriselskab startede den 3. januar 1969.

I oktober året før sammenslutningen havde mejerierne tilsammen en leverance af mælk fra leverandørerne på ca. 21 millioner kg. I oktober

Året 1969-70 blev der leveret 23,3 millioner kg mælk. I 1970-1971 25,8 mill. kg. 1971-1972 28,1 mill. kg. 1972-1973 28,8 mill. kg.

Pårup, Stakroge (delvis) og Skarrild mejerierne kom hurtigt med i Hammerum-Assing Mejeriselskab og medvirkede til produktionsstigningen.

Allerede i 1972 begyndte planerne om sammenslutning med Danalyst Mejeri i Herning at blive en realitet, og det blev til sammenslutning med ikrafttræden 1. oktober 1973. På en ekstra generalforsamling 20. marts vedtoges overenskomstforslag til sammenslutningen med meget stor stemmeflerhed, og den 29. maj afholdtes den første generalforsamling i Herningegnens Mejeriselskab, hvor der blev valgt bestyrelse. Denne bestyrelse arbejdede så sideløbende med de bestående to bestyrelser med at forberede og gøre klar til sammenslutningen 1. oktober 1973.

Efter vedtagelsen om sammenslutningen med Danalyst Mejeri, meldte Bording Mejeri sig med ønsket om at være med fra starten i Herningegnens Mejeriselskab.

Sammenslutningen med Danalyst Mejeri bevirkede, at mejeriselskabet nu blev til en mere samlet helhed, med gode muligheder for at rationalisere.

Virksomhederne i mejeriselskabet kan koncentrere sig om hvert sit speciale: Danalyst i konsummælksproduktion, Hammerum i smørproduktion og Assing i osteproduktion.

Sammen med at mælkekørslen kan blive mere rationel, vil det medvirke til, at afregningsprisen til leverandørerne vil være konkurrencedygtig, sammenlignet med andre mejeriselskaber.

Herningegnens Mejeriselskab består af en samling af 14-15 mejerier: Bortset fra området i øst, hvor Ikast Mejeri ikke er med, og fra sydområdet hvor leverandørkredse fra Sdr. Felding, Kibæk og Fjølstervang leverer mælk til Mejeriselskabet Danmark, er det et samlet område af leverandører.

Herningegnens Mejeriselskab

Ledelsen af Mejeriselskabet Herning blev lagt i hænderne på mejeribestyrerne i tre virksomheder: Danalyst, Hammerum og Assing.

Det viste sig at fungere fortrinligt med denne ledelsesform, og

Herningegnens Mejeriselskab blev en god og sund virksomhed. De nødvendige investeringer blev foretaget i virksomhederne, så fremstillingen af produkterne var helt i top. Assing Mejeri fik igen bygget til osteriet, og osteproduktionen blev forøget.

Til finansieringen ved udbygningen af ostelageret bevilgede Mejeriernes Fællesorganisation 500.000 kroner i lån fra rationaliseringsfonden. Lånet fra denne fond blev bevilget på grund af sammenslutningen i Herningegnens Mejeriselskab.

Herningegnens Mejeriselskab formåede hele tiden at betale mælkeleverandørerne en god pris for den leverede mælk, og ved sammenslutningen med Snejbjerg Andelsmejeri i 1983 var Herningegnens Mejeriselskab gældfri.

Mejeriselskabet Herning A.m.b.A.

Efter flere møder i årene 1981, 82, 83 blev bestyrelserne i Herningegnens Mejeriselskab og Snejbjerg Andelsmejeri enige om en sammenslutning af deres virksomheder. Der blev valgt bestyrelse, hvor hele det store område blev repræsenteret.

På et bestyrelsesmøde drøftedes den fremtidige ledelsesform, hvor det besluttedes at udnævne mejeribestyrer Bent J. Justesen, Snejbjerg, som administrerende direktør fra selskabets start den 4. juli 1983.

Mejeriselskabet Herning A.m.b.A. fik ikke nogen lang levetid - efter to år blev det sammen med Vekofa i Videbæk til sammenslutning med gigantselskabet Kløver Mælk A/S, hvorefter Danalyst, Hammerum og Assing mejerierne blev nedlagt og solgt.

Bestemmelsen om at bygge et andelsmejeri i Assing var i året 1886, så nedlæggelsen af mejeriet i 1985 betød, at der ikke blev et 100 års jubilæum at fejre.

I 99 år virkede Assing Andelsmejeri til gavn for mælkeleverandørerne i området, og medvirkede til sammenhold i andelsbevægelsen og den bondekultur, som har præget det danske landbrug og de danske bønder i denne periode.

Arne Rode